

Készülő börtönkódex

Keményedő bal?

A Jobbik bányákba küldené a rabokat, a konzervatív büntetőpolitika mellett felsorakozni látszó MSZP viszont a konkrét teendők tekintetében egyelőre tanácstalan.

SÁRKÖZY TAMÁS JOGÁSZPROFESSZOR figyelemre méltó bonmot-ja szerint Magyarországon a polgárok négyévente alapvetően az impotencia és a „némi” erőszak között választhatnak. Az új büntetés-végrehajtási (bv) kódex körül zajló csatározások mintha csak e tételt akarnák aláhúzni. Az MSZP, amely kormányzó pártként először 2004-ben, majd 2008-ban is kidolgoztattott igazságügy-minisztereivel már egy-egy bv-törvényjavaslatot, amit aztán ismeretlen okokból utóbb mégsem terjesztett a parlament elé, most történetesen azt javasolja a Fidesznek, hogy ne léptesse életbe 2015. január 1-jén a kódexet, hanem valamikor később hozzon róla döntést. Az újabb halogatás azt jelentené, hogy továbbra is egy 1979-es, az államszocializmus idején (Markója Imre minisztersége alatt) hozott törvényerejű rendelet szabályozná idehaza a 31 fegyintézet belső életét. A tétovázó MSZP-vel szemben a Fidesz nem egészen egy hónap alatt akarja átvenni a parlamenten a 288 oldalas jogi monstrumot. A 438 paragrafusból álló előterjesztést a szocialisták szerint ki kellene egészíteni, mert a mai tervezet alkotmányos jelentőségű részletsabályokat kormányzati rendeletekkel óhajt csak meghatározni.

A parlament harmadik legerősebb alakulata, a Jobbik mintha ugyancsak saját múltjának a foglya volna. Vona Gábor pártja olyan országban sürgeti kötelezővé tenni a rabok számára a munkavégzést, ahol jelenleg az elítélteknek csak a 20 százalékát tudják foglalkoztatni, s ahol a kényszermunkától hosszú évek óta nemzetközi egyezmények tiltják el a kormányt. A Jobbik nem enged az önfenntartó börtönökről hangoztatott régi követeléséből sem. Annak ellenére ragaszkodik hozzá, hogy a fegyintézetekben munkát végző rabok a „kinti” bérminimum harmadaért-ötödéért dolgoznak (személyenként tisztán napi 800–900 forin-

tot keresnek átlagosan), miközben a börtönök működtetése a legszerényebb számítások szerint is fejenként 2300 forintba kerül naponta. A radikálisok szerint a megoldás adott: az 1950-es évekhez hasonlóan újra meg kell nyitni a klasszikus büntetés-végrehajtási munkahelyeket, a kő-, urán- és egyéb bányákat. A párt határozottan szimpatizál a kémiai kasztrálás bevezetésének a gondolatával is, hangoztatva, hogy az „csupán” átmenetileg „kapcsolja ki” a libidót.

AKORMÁNY TERVEZETE a bal-, illetve a jobboldali ellenzék követeléseinek részben eleget tesz. A fegyintézetek zsúfoltságának az enyhítésére (egyes zárkákban a rabok egyszerre felállni sem képesek) ezentúl legfeljebb egyemeletes ágyakat helyezhetnének el a cellákban. Mindez alapvetően nem változtat azon, hogy a strasbourgi bíróság által megkövetelt négy, s a hazai jog által meghatározott három négyzetméter helyett valójában gyakran csak két négyzetméter-

A BALASSAGYARMATI BÖRTÖN. Remekmű

Gyarmati álmok

Feltűnést keltő határozatot hozott a közelmúltban Balassagyarmat önkormányzata. A város képviselői arra kérték Magyarország miniszterelnökét, hogy az Északkelet-Magyarországon kialakítani tervezett 1000 fős új büntetés-végrehajtási intézetet az egykori megyeszékhely határában építsék fel. A zöldmezős beruházás nyomán a hajdani vármegyeháza udvarán álló, centrális alaprajzú, 1845-ben átadott jelenlegi börtön, ahol ma is mintegy félezer személyt tartanak fogva, új funkciót kaphatna. Akár európai rangú luxuskategóriás börtönhotelként is működhetne a jövőben – vélik a gyarmati városatyák.

nyi alapterület áll itthon egy-egy rab rendelkezésére. A zsúfoltságot enyhítendő a kódex az első alkalommal elítéltek számára lehetővé tenné, hogy a büntetés utolsó hónapját (elektronikus karpereccel a csuklójukon) házi őrizetben töltsék el. E lépés a Magyar Helsinki Bizottság munkatársa, Tóth Balázs szerint 1500–1700 fővel csökkenthetné a jelenleg mintegy 18 ezer fős börtönnépességet.

A tartási költségekhez hozzájárulás mértékét a kódex növelni kívánja. A teljes ellátásért naponta fizetendő összeg a havi alaplunkadíj legalább 1 százaléká (vagyis napi 200–300 forint körüli összeg) lenne – a bv-n belüli árarányok persze jelentősen alacsonyabbak a kint megszokottnál. Az intézeteken belül a jövőben külön kellene fizetni bizonyos eszközök (például a merülőforraló, a hűtőszekrény), illetve szolgáltatások (például a konditerem) használatáért. A saját ruha mosatásának, illetve a tisztálkodásnak a költsége ugyancsak az elítéltek terhelné.

A börtönkódex parlamenti vitájának máris volt egy meglepő mozzanata. Az MSZP frakcióvezető-helyettese, Harangozó Tamás a plénumon pártja számára követendő iránynak nevezte a „kettős nyomtávú büntetőpolitikát”, amire még a jobbikos politikusok is felkapták a fejüket. A szóban forgó szakmai kifejezés arra utal, hogy míg a közösségi normákat elfogadni kész elítéltek esetében a reszocializálás, a társadalomba visszavezetés a kívánatos megoldás, az együttélési normákat konokul megsértő személyekkel szemben a megtorló büntetés, a hosszabb távú, szigorú elkülönítés a megfelelő szankció. A jobboldali pártok által régóta hangoztatott bűnügyi doktrínával Mester-

A balassagyarmati álmok megvalósulására lapunk információi szerint csekély az esély. Az északkelet-magyarországi régió keleti csücskében – Sátoraljaújhelyen – már ma is működik egy jelentős bv-intézet. Fölöttébb kétséges, hogy az ország legnagyobb új börtönét újabb határszéli városban indokolt felépíteni. A Borsod-Abaúj-Zemplén, illetve Heves és Nógrád megye alkotta nagytérség központja, a Balassagyarmatnál csaknem tízszerre népesebb Miskolc ráadásul kriminalisztikai tekintetben is meghatározó szerepet tölt be a régióban. BAZ megye bűnügyi fertőzöttsége hagyományosan legalább háromszor-négyszer magasabb, mint Nógrádé, a bűnelkövetők lakóhelyhez közeli elhelyezésének a követelménye így újabb

érv lehet a majdani bv-intézet miskolci telepítése mellett.

Ettől még a torta alakú balassagyarmati „kóter” felkeltheti az ingatlanfejlesztők érdeklődését. A 170-180 évvel ezelőtti elhatározott beruházás annak idején azt követően indult el, hogy néhány vármegye (Komárom, Bihar, Pozsony) mellett Nógrád is komolyan vette a reformkor liberális büntetőelveit. A balassagyarmati közgyűlés ezért úgynevezett pennsylvaniai rendszerű, körkörös szerkezetű, hatemeletes modern fegyintézetet építtetett fel a ma is álló vármegyeház udvarán. Közvetlen mintaként a nem sokkal korábban elkészült torinói börtön szolgált. Heinrich Tamáska Pál frissen megjelent Kis magyar börtöntörténelem című kötete szerint az öt

év alatt felhúzott fegyintézet – amelyben a cellák ablakai egy belső udvarra nyílnak – építészeti remekmű. A 168 magánzárkából álló egykori mintabörtönben a személyzet az építmény központi tengelyéből tarthatja szemmel a rabokat. A XX. század elején az egykori magánzárkákban azonban már két rabot őriztek, a legkritikusabb időszakokban pedig minden egyes cellába újabb emeletes ágyat is elhelyeztek. A „tortában” először posztógyártó, majd kosárfonó üzem működött, majd a börtön tőszomszédságában kialakított egyik épület lett a balassagyarmati Ipoly Cipőgyár székhelye. A mai inséges időkben e gyár a város egyik legnagyobb munkáltatója. A börtön és a börtönüzem bővítésére a városatyák szerint nincs lehetőség.

házy Attila pártja alighanem most először azonosult ilyen egyértelműen. Azt azonban egyelőre nem tudni, hogy a „duális” kriminálpolitika hatékony érvényesítéséhez milyen változtatásokat kellene a baloldal

szerint végrehajtani a börtönökben: a szocialisták egyetlen érdemi módosító javaslatot sem nyújtottak be ugyanis a ciklus egyik legnagyobb jelentőségű büntetőjogi előterjesztéséhez. Mindezek alapján végképp

nehezen értelmezhető, miért is hiányolta a javaslat kapcsán a kétkörös általános vitát a csaknem teljesen üres parlamenti ülésremben Bárándy Gergely MSZP-s képviselő. ■ **BABUS ENDRE**

FEDezz FEL Hihetetlen Lehetőségeket AZ ELSŐ 4G-képes TABLETteddel!

SAMSUNG GALAXY Tab3 8.0

19 990 FT kezdőrésszel!

Teljes ár: 99 970 Ft (19 990 Ft + 12x6 665 Ft)

Rendeld neten, ingyenes kiszállítással: telenor.hu

Új Hipernet Tablet 1 tarifa 1490 Ft/hó

• 2 év tarifamegtartással

telenor A felfedezés szabadsága

hipernet 4G

A készülékajánlat 2013. november 28. és 2014. január 15. között, ill. a készlet erejéig érvényes. A készülék megvásárlásához 2 db fényképes okmány, vagy 1 fényképes okmány és 1 adóigazolvány bemutatása szükséges. A Telenor vásárlást előlegfizetéshez kötheti. Le/feltöltési irányban a legmagasabb kínált sávszélesség a Hipernet Tablet 1 tarifa esetén 5/1 Mbit/s, a garantált sebesség a mobil technológia sajátosságaira tekintettel 0 Mbit/s. A Hipernet 4G hálózat 4G/LTE kompatibilis eszközzel, USIM-kártyával, földrajzilag korlátozott területen vehető igénybe. Telefonos Ügyfélszolgálat: 1220, www.telenor.hu, facebook.com/telenorhungary